

חד בתלושין וחד במחוברין – One by detached and one by attached water

OVERVIEW

The פסוק reads:¹ מכל האכל אשר יאכל אשר יבוא עליו מים יטמא וכל משקה אשר ישתה בכל כלי. According to רב who maintains that משקין cannot be התורה מן טומאה, the words יטמא means that משקה are מכשיר אוכלין to be טומאה. The גמרא explains that even though we know that משקין are required to be מכשיר אוכלין from the beginning of this פסוק where it states יטמא מים אשר יבוא עליו מים, nevertheless we need two פסוקים to teach us that משקין are מכשיר אוכלין לקבל טומאה whether the משקין are detached (תלושין) from their source (they are in a vessel), or whether the משקין are attached (מחוברין) to their source (in a pond). Tosfos resolves a difficulty and explains what is meant by מחוברין.

-----

anticipates a difficulty:

והא דכתיב (ויקרא יא') וכי יותן מים על זרע³ -

And regarding this which is written, 'וכי יותן מים על זרע', which teaches us that אוכלין require מים הכשר to be טומאה; what does this פסוק teach us?

responds:

הא אמרינן בפרק ב' דחולין (דף לו, ב ושם) דחד במת⁴ וחד בשרץ⁵ וצריכי⁶ -

The פסוק is already explained in the second פרק of מסכת חולין that one פסוק is regarding טומאה received from a מת and one פסוק is regarding receiving טומאה from a שרץ and it is necessary for the תורה to teach us both by a מת and a שרץ.

responds to an anticipated difficulty:⁷

וכיון דגלי לן קרא בחד מינייהו⁸ דאין חילוק בין תלושין ובין מחוברים הוא הדין באידך -

¹ ויקרא (שמיני) יא, לד.

² The entire פסוק reads; וכי יותן מים על זרע ונפל מנבלתם עליו טמא הוא לכם.

³ We already know from פסוק לד that משקין are מכשיר both by תלושין and מחוברין. Seemingly we should say that משקין are מכשיר both by תלושין and מחוברין (as is indicated in פסוק לד) and we will derive תלושין from מחוברין.

⁴ A מת is not טמא אוכלין unless there was משקין; the same applies to a שרץ.

⁵ See ד"ה וכי רש"י there that פסוק לד is referring to שרץ and פסוק לד (even though it is also discussing a שרץ, nevertheless through ענין מת) is referring to a מת.

⁶ If the requirement of הכשר would be only by שרץ we could not derive מת from שרץ since מת is more חמור than שרץ (for מת is טמא for seven days while a שרץ is טמא only for one day), and we could not derive שרץ from מת because שרץ is טמא even בכעודה however a מת requires כזית. I would think that the חמור is טמא even without הכשר.

⁷ We are saying that two פסוקים are required for תלוש and מחובר and two פסוקים are required for שרץ and מת, so seemingly we require four פסוקים (two for שרץ [by תלוש ומחובר] and two for מת [by תלוש ומחובר]), however we only have three פסוקים.

Therefore since the פסוק revealed to us by one of them that there is no difference between תלושין and מחוברים, we understand that the same applies to the other⁹ (that it is מוכשר whether תלושין or מחוברים).

מחוברים explains what is meant by תוספות:

ומחוברים פירש רבנו יצחק בן אשר דבשעת חיבורו נדבקו באוכל והעלה האוכל מן המים -
And the ריב"א explained that מחוברים means while the משקה was attached to its source it came in contact with the אוכל and then he raised the אוכל from the water; that is when the אוכל is טומאה לקבל מוכשר -

אבל אם נגע בעודו במים אינו מוכשר¹⁰ דתנן במסכת מכשירין (פרק ד' משנה ו') -
However if the אוכל touched טומאה while the אוכל was still in the water, the אוכל is not מוכשר לקבל טומאה and does not become טמא from touching the טומאה, as the טומאה states in מכשירין -

צנון במערה נדה מדיחתו והוא טהור¹¹ העלתו כל שהוא מן המים טמא:
The radish is in the cave pool; the נדה (who is טמא and מטמא) may wash the radish while it is still in the pool of the cave and the radish is טהור; however if the נדה raised the radish a miniscule amount above the water the radish becomes מוכשר לקבל טומאה for it was טמא from touching the נדה.

SUMMARY

There are three פסוקים regarding טומאה, two of them teach that the הכשר אוכלין לקבל טומאה, the third פסוק teaches that the הכשר is required by משקה can be either מחובר or תלוש and the third פסוק teaches that the הכשר is required by a שרץ and a מת and it is מוכשר whether it is תלוש or מחובר. By מחובר the אוכל must first be separated from the מים מחוברים and only then is it מוכשר.

THINKING IT OVER

If we assume that by מחובר the משקה is not מוכשר until the אוכל is removed from the water,¹² then it is already תלוש; why do we need an extra פסוק?¹³

⁸ Let us assume מת (based on footnote # 5).

⁹ We assume this means שרץ. See footnote # 8.

¹⁰ From the תוספות הרשב"א it seems that it is not טמא (but it becomes מוכשר even while in the water) See 'Thinking it over'.

¹¹ See the רע"ב there who writes, אף כל שהוא, תלוש ומכשיר, אף כל שהוא, דכתיב (וכל משקה אשר ישתה) בכל כלי יטמא, מה כלי מיוחד שהוא תלוש ומכשיר, אף כל שהוא, תלוש ומכשיר, לאפוקי מים שבבורות וכו' שאינן תלושים מן הקרקע, שאינן מכשירים כל זמן שלא נתלשו.

¹² See (the text by) footnote # 10 & footnote # 11.

¹³ See (פני יהושע) דבר שמואל.